

דברי תורה ליום כיפור:

באיכה נאמר: "אני הגבר ראה עני בשבט עברתו, אותי נהג ויולך חושך ולא אור, בי היום יהפוך ידו כל היום".

פירשו צדיקים את הפס' על מנהג הכפרות, שהלא תרנגול נקרא גבר. והתרנגול אני הגבר", "ראה עני בשבט עברתו"- רואה את האדם הלוקחו לכפרה על עברותיו. "אותי נהג ויולך חושך ולא אור"- בערב יום כיפור לפנות בוקר. אומר התרנגול לאדם: "אך בי ישר" - אם כל התשובה שאתה עושה זה רק ע"י הכפרות ולא תשובה אמיתית וקבלה לעתיד אז אתה יכול- "יהפוך ידו כל היום"- לשובב את היד כל היום לכפרות ללא תועלת. אלא אלא ריך גם תשובה אמיתית וקבלה לעתיד להתנהג כראוי.

***מרגניתא דרבי מאיר/**

"כל האוכל בתשיעי כאילו התענה תשיעי ועשירי" ואמרו צדיקים שהאכילה בתשיעי נחשבת כשני ימי צום -תשיעי ועשירי, כי ביום הכיפורים ע"י הצום מתמעט הדם והחלב של האדם, וזה נחשב לפני הקב"ה כאילו הקרבנו עצמנו לפניו לקרבן, וא"כ כשאוכלים בערב יום כיפור לשם שמים כדי שיהיה יותר חלב ודם להקריב ולמעט ביום כיפור לקריבה, אז גם האכילה כשהיא לשם שמים נחשבת כעינוי וצום.

***מנחם ציון/**

"על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע" - וכי איזה חטא עוברים בלי יצר הרע? אלא החטא לעוון ביטול תורה, כי הלא אם היינו לומדים כמו שצריך היצר הרע היה נמס מאש התורה, ואם היצר הרע קיים עדיין ומסית אותנו - סימן שאין אנו לומדים כפי הצורך בשמירה התמדה עמל ויגיעה. וא"כ בעוון ביטול תורה - שאין לומדים כמו שצריך - היצר הרע עדיין עדיין, ועל כך אנו מתוודים.

***כאריה ישאג/**